

MAGYAR POLGÁR

Előfizetési árak:

Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyed évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr. — Egyes szám ára 5 kr.

Felolvas szerkesztő és kiadó tulajdonosa:

AJTAI K. ALBERT.

Szerkesztőség: belkirály-utca 6. sz.

A lap szellemi részét illető minden közlemény ide intézendő.

Kiadóhivatal: belközép-utca 4. sz.

Megjelenik a lap minden nap, az Ünnepek és vasárnapok kivételével.

Hirdetések emként 5 kr., nyílttér egy petit sor területenként 20 kr.

A ref. püspök-választás.

Kolozsvár, ápr. 17.

Csak néhány óra választ el attól a nagyjelentőségű aktustól, midőn az erdélyi ev. ref. egyházkerület püspök-választó parlamentje, a kerületi közgyűlés méltóságos testülete összegyűl: kiválasztani ősi alkotmány-adta joga szerint, a hivatottak közül a leghivatottabbat arra a székre, melyet Szász Domokos hatalmas alakja elhagyott.

A bánkódó egyházkerület még nem vetette le a gyász ruháját, — a hivek seregének szíve még sajog a fájdalomtól a hirtelen jött csapás miatt, mely egyházunk történetének egyik legnagyobb szereplőjét döntötte, bizony, még korai sirba!

Leomlott!...

Mint a hatalmas sziklabérc, mely homlokával kiemelkedve a környezetből, dacolt a fejeire hivatott villámok csapásával, — de talapzatát megásták a szüntelen hulló vízcsöppek...

És leomlott, magával ragadván és hullásával eltemetvén sok gyönyörű reménységnek még nyiladozó virágát.

Mindig áldom a Gondviselést, azért, hogy megengedte a nagy ember közelében lennem! Éreznem amaz őt emésztő, minket melegítő belső tűz sugarait, mely szívét és agyát, ezt a forró szívet és ezt a lángészt szüntelenül, folyton és folyton hevíté. Ezt a nagy szívet, melyet egyházának rajongó szeretete s előbbre vitelének vágya, annyi hatalmas erővel, akarat és erő foglalt el — s melyben mégis annyi hely jutott az övéi szeretetének és a barátok iránti rokonérzésnek. Azt a hatalmas főt, melyben a ragyogóbbnál ragyogóbb gondolatok egymást termékenyítik meg s melyben a legmélyebb koncepczióju tervek már, mint alkotásra teljesen megérették: seregestül születtek meg!

És milyen sokért nem adnám, ha nem láttam volna őt egy-egy viharos ülés után, — nem szónoki sikerein örülni, nem a köszönet és hála nyilvánításai által okozott önkénytelen meglepedés mosolyával, — hanem az elkeseredés vonagló vonásával ajkain...

Nem a csapások, a miket büszkén, nyílt sisakkal fogadott és súlyosan adott vissza, — hanem a tűszúrások, a melyekre nem ügyelt — fájtak neki.

Nem a pártküldelem hevessége, hanem személyes éle...

Pedig hát ez a felzúdult pártszenvédélyektől alig elválasztható, a szenvedélyek felköltése pedig az általa inaugurált

haladási irány ujszerűségével és egyéniségének imponáló akadályt nem ismerő erejével állt logikai összefüggésben.

Oly tulajdonok ezek, melyek a legnagyobb és legkimagaslóbb vezérlő és alkotó talentumok tulajdonai, de egyszersmind a majdnem kikerülhetlen reakció csirái.

Ezt érezte maga is, s majdnem nyílt szavakban kijelentette abban a végrendelete számába vehető beszédében, melyet halála előtt néhány nappal az igazgatótanács tagjaihoz intézett.

Utolsó püspöki jelentésében így szól: „Uj csapást törtem... körülöttem megnöttek az árnyak... fáradok... Pihenni vágyom!”

Mennyi mélységes, rejtett fájdalom szavai ezek az alkotások emberének ajkain!

Pedig nem nyílik annyi virág sirhalman, mint a mennyi új terv csirája szívében sarjadzott.

Ezek a gondolatok most mind ugy, önkénytelenül jönnek pennám alá, midőn az ő utódjának megválasztásáról gondolkodom.

És én azt gondolom magamban, hogy az ő utódjának azon embernek kell lenni, a ki az ő nyíltan soha nem mutatott, de belül annál erősebben sajgó fájdalmait expialja.

És keresem ezt a férfit azok közt, a kiknek jelöltsége körül a már teljesen kialakultnak tekinthető pártok csoportosultak.

Mély tisztelettel és elismeréssel hajlok meg mindenik jelölt kétségtelenül imponáló egyénisége, tudománya és tehetségei előtt. Kétségtelen, hogy más körülmények között mindenik diszere válna annak a magas polcznak, a hova a püspöki hivatalt a nagynevű elődök emelték.

Sőt az is kétségtelen, hogy még az adott viszonyok közepette is vannak tekintetek, a melyek sokak szemében a három jelölt egyikének, vagy másikának megválasztását különösen indokoltnak tűntetik föl. Az egyik mellett az anciennitás és — ha szabad ilyenről beszélni, — némileg, „szerzett”-nek nevezhető jogok, másik mellett az ékesszólás hatalma és az egyházkormányzat terén szerzett huzamos és közvetlen tapasztalatok érvelnek és esnek a latba.

De kétségtelen, hogy míg ezek egyfelől bizonyára olyan tulajdonok, melyek a leendő püspöknek súlyos feladatai teljesítésében nagy segélyére lehetnek: addig másfelől nem ugyanazonosak egyszersmind a feltétlen kvalifikációval, sem nem meritik ki annak teljességét.

Ellenkezőleg.

Az egyházkerület közvéleményének ritkán csatlakozó és körvonalalaiban már is kivehető, tulnyomó többsége különösen két általános és mélyreható fontosságú tekintetből itéli meg a jövő püspök excellens egyéni kvalitásait.

Az egyik: az egyházkerület szervezeti, anyagi hitéletének belső konszolidációja s az ennek elérésére elkerülhetetlenül szükséges: béke.

A másik: egy kifelé irányzott, de az előbbivel szoros kapcsolatban álló perspektiva: melyről szemünket le nem vehetjük, de a melylyel szemben folyton éber, résen állani, dolgozni és lankadatlanul küzdeni kell, — ha csak existenciánkat kockáztatni nem akarjuk. Ez a perspektiva pedig nem csak hazánkban és különösen az egyházpolitikai reformok nyomán fölkelő áramlatoknak és ellenáramlatoknak, a fokozódó hitfelekezeti életvékenységnek szemmel látható jeleit mutatja, hanem mutatja egész Európaszerte, sőt világszerte egy agresszív mozgalom terjedését, egy ujjászülető valláspolitikai akció térfoglalásait, — a melylyel szemben nekünk az elveszés, elárasztás és tulszárnyaltatás veszélye nélkül, összedugott kezekkel, tétlenül maradni nemcsak nem lehet, — de tetterős és tenni kész vezérszemlekre és még éle-nem-kopott szabályokra van szükségünk, melyekkel a küzdelmet méltán fölvehessük.

Okulhatunk a többi felekezetek példáin, — a melyek megérezve és megértve az idők jeleit: különösen a nemzetiségi és hitfelekezeti tekintetből exponáltabb pozíciókra: fiatal, tettben, alkotási vágyban, hitbuzgalomban, egyházas szelidségben és energiában egyaránt bővelkedő apostolokat állítanak őrszemül.

És okulhatunk különösen mi, erdélyi reformátusok, a kiknek öntudatában immár semmiképpen sem halasztható szükségge erősödött a nemzetiségek és felekezetek között szétszórt, részben desolált, részben veszni indult egyházaink és hiveink felőli szorgos és hathatós gondoskodás.

Mi tehát jövő püspökünkben első sorban a zajtalan, de fáradhatlan, energikus tetterős és ifju munkabírás emberét keressük. Keressük azt, a kinek égisze alatt a közelmúlt pártviharai által felkorbácsolt szenvedélyek hullámai összesimulhatnak s a kinek egyénisége, pozíciója legtöbb garanciát nyújt arra, hogy a szét-húzó törekvéseket és erőket közös munkára, közös célok felé terelni tudja. A kit legkevésbé kötele a multban exponált helyzet, nem húz és nem taszit, sem a centrum, sem a periféria. A kivel kibékül a jövő, a nélkül, hogy keserűséggel tekintsen a multra.

Szóval — a ki expiálni képes vonzó, biztató, reményt, sőt lelkesedést kelteni tudó egyéniségével — a boldogult szívének rejtett fájdalmait azok miatt a föladatak miatt, melyeket ő . . . fáradtan megoldani nem tudott . . .

A kire a tetterős férfikor derűs napja sűt, — mely elűzi a boldogult mellett megsokasodott árnyakat . . .

A kinek conciliáns modora, érző szive és friss kedélye megbirja találni azt az ösvényt, mely a nagy alkotó által tört új csapást a régebben követett iránynyal összekötni fogja, de sőt fölfed olyan begyöpesült utakat is: a melyeken a hajdanok apostolai jártak . . .

Ezt a férfit, úgy látjuk, meg fogja találni az „a kor, a melyik mindig megtalálta eddig emberét”: a dr. *Bartók* György személyében!

Ugy legyen!

Dr. D. A.

A képviselőház bizottságaiból. A képviselőház igazságügyi bizottsága Fabiny Teofil elnökle alatt ma ülést tartott, a melyen elnök meleg szavakkal üdvözölte az igazságügyminisztert s sikert kívánt működéséhez. (Általános helyeslés.) Plósz miniszter köszönetet mondott az üdvözlő szavakért s kérte a bizottság tagjait, hogy bölcs tanácsukkal támogassák őt azoknak a föladataknak a megoldásában, a melyekre vállalkozott.

Ezután a bizottság megválasztotta a kuria választási bíráskodását szabályozó törvényjavaslat előadójának Szivák Imrét s elhatározta, hogy a törvényjavaslat tárgyalását esütörtökön délután 5 órakor tartandó ülésében fogja megkezdeni. A bizottság tagjai fölkérték továbbá az elnököt, hogy a pártközi paktumnak a törvényjavaslatra vonatkozó részét többszörösíteni s magáninformáció céljából osztani szét a bizottsági tagok között. Ezzel az ülés véget ért.

A képviselőház közlekedési bizottsága Tolnay Lajos elnökle alatt ma ülést tartott, melyen elnök a bizottság tagjainak általános helyeslése mellett üdvözölte a kereskedelmi minisztert. Major Ferenc, mint az ellenzék egyetlen jelenlevő tagja külön is üdvözlő szavakat intézett a miniszterhez. Hegedűs miniszter köszönetet mondott a szives megemlékezésért s biztosította a bizottság tagjait arról, hogy egész erejét a vezetés alatt álló ügynek fogja szentelni. (Elnök eljenzés.) Ezután tárgyalás alá vette a bizottság s több tagjának fölszólalása és a miniszter fölvilágosításai után változatlanul elfogadta a belovár—verőcei helyi érdekű vasut engedélyezéséről s a budapest—szent-lőrinczi keskenyvágányu h. é. vasut átalakításáról, folytatálagos kiépítéséről s tervezett szárnyvonalának engedélyezéséről szóló törvényjavaslatokat s tudomásul vette a magyar északnyugati h. é. vasut jablonicz—brezovai szárnyvonalának és a zsolna—rajeczi h. é. vasutnak engedélyezéséről szóló miniszteri jelentéseket. A bizottság megállapodásainak a Házban való képviselésével Kovács Pál előadót bizta meg.

Kuriai bíráskodás.

Kolozsvár, ápril. 17.

Az ülészak még hátralevő érdemleges munkája a békekötésnek pártszempontból legfontosabb föltételeire: a kuriai bíráskodásra és a házszabály-revizóra vonatkozik. Az elsőt illető törvényjavaslat már be van terjesztve, előkészítés alá van véve. S minthogy a kettő között bizonyos kapcsolat áll fenn s a kétoldalú biztosíték következtében egyik a másik nélkül nem léphet életbe: a második nyomban követi az előbbi.

A pártok előzetes megállapodásáról, egy formális paktumról lévén szó, első tekintetre úgy látszik, hogy egyik-másik

javaslatra kár is sok szót vesztegetni s az előzetes bizottsági tárgyalások is csak az alakítások követése miatt tartatnak meg fölöttük. De mi azt hisszük, hogy a valóság mégis az, hogy a paktum inkább csak a lényeges elvekre vonatkozik s nem terjed ki például a kuriai bíráskodásra sebtében s az akkori viszonyok izgalmaiban kidolgozott javaslat szövegezésére is. Mert ez csakugyan annyira magán hordja több helyen a hevenyészés nyomait, hogy ha változatlanul illesztetik a választási törvénybe, az ellenzék kedvére megtámadhat minden neki nem tetsző választást s bajba keverhet minden köztisztviselőt és szavazatszedő elnököt.

A javaslat azt mondja, hogy a köztisztviselő nem korteskedhetik s pártgyűlések összehívásában nem vehet részt. Csak az összehívásban? Tehát magán a gyűlésen részt vehet, föl is szólalhat? Azt mondja tovább a javaslat, hogy a katonaság általában a karhatalom csak a közcsend, rend és egyéni szabadság biztosítására alkalmazható, de már a fölvonuló szavazók esetleges fedezésére nem, holott sok esetben ez is közrendészeti követelményt és jogtalmat képez. A hogy pedig végül a választási elnök körül meghuzza a hurkot, oly sok felé magyarázható és körmönfont agyafurtsággal kiaknázható szövegezés mellett nemsokára oda juthatunk, hogy kötéllal kell fogni az elnököt. Mindezeket korrigálni kell éppen a béke és a közállapotok biztonsága érdekében.

Mert ismerjük heves vérünket és szenvedélyes természetünket, mely a politikát arra használja, hogy kitombolja magát s mely a választások alatt többszörös lánggal lobog. Ha ily tetszés szerint ide-oda rángatható, elasztikus szövegezésű törvényel meggyünk az új választások elé, „lőttek” azok „tisztaságának”! Mert ismerjük az ellenzék eljárását, tudjuk, hogy mind előzetesen, mind utólagosan fölhasználja az erkölcsi presszió és meghurcolás minden lehető nemét s különösen a köztisztviselőket olyankor állandó céltáblái. A választások után a hatóságokra és választási elnökökre jár rá a rud. Így az előzetes és utólagos razziaival épp azok befolyásolják legjobban a választásokat, a kik elméletben legjobban sürgetik a tiszta választásokat. Ezt bizonyítja az eddigi számtalan tapasztalat. Ezért, a köztisztviselők megvédése, a parlamenti csatározások lehető megszorítása, de meg a kuria pártatlan hírnevének mindnyájunk érdekében álló megóvása szempontjából is, egyszerű, világos, tetszés szerint nem görbithető és magyarázható szövegezését kérünk a bizottságtól, a mely a jogokat és kötelességeket szabatosan írja körül s a fífikának nem nyit réseket. Ez nem összeférhetlen a paktummal!

Kár, hogy némely oldalon magát a kuriai bíráskodás elvét is oly szorosan magyarázzák ki a paktumból. Azt hisszük, hogy a cél, a mely annak idején mindenkinek szeme előtt lebegett, első sorban a tiszta választások biztosítása volt. Hogy ezt minő fórum által tudjuk elérni és biztosítani: ez már csak a kivitel kérdése. Vannak is sokan, a kik a paktumot így magyarázzák, míg az ellenzéken azt az értelmezést hangoztatják, a mely a föltétlenül és kizárólag a kuria

bíráskodását köti ki. Ez formailag igaz is, de ezt csak az akkori izgatott hangulatnak s azon körülménynek tulajdonítjuk, hogy az elmék föl se vetették azt az eshetőséget, hogy a céljt más módon is lehet biztosítani.

De most itt a közigazgatási s a külön alakítandó állambíráóság eszméje. Ezekkel bővebben foglalkozni: most talán még időelőtti dolog volna. Mert azt se tudjuk, hogy a bizottság és a törvényhozás általában reflektál-e a paktumba foglalt kurián kívül, más fórumra is. Ha igen: akkor is lesz elég idő az említett tervek diszentiálására. És mi igazán örvendőnénk, ha a hivatott tényezők a fórum tekintetében se tartanak szigorú kötött utlevélnek a paktumot. A választás és annak elbírálása kiválóan politikai természetűek s minden komoly elem joggal aggódik, hogy a kuriának ily ügyekbe vonása ártana e legmagasabb birói testület függetlenségének, pártatlanságának s annak a bizalomnak, a mely ezek következtében e bíróság iránt a közönségben meggyökerezett. Fontos okok voltak azok, a mik a törvényhozást 1869-ben arra bírták, hogy a politikai hatalmat elválassza az igazságszolgáltatástól. És most nem látunk hasonló fontosságú okokat, a melyek a törvényhozást ez elvi álláspontjától visszateríthetnék.

Annyival kevésbé, mert a választások elfogulatlan és szigorú elbírálására, tehát a valódi cél elérésére más bíróság is áll rendelkezésre, tehát nem szorulunk a kuriára. Ha már a parlament saját jogkörét önként megszorítja s a választások fölött való bíráskodást mindenáron kiadja a kezéből, akkor gondoljon — ne a közigazgatási bíróságra, mert a mely tekintetek a kuriánál mérvadó, ugyanazok nagy részben itt is figyelembe veendő, hanem a külön állambíráóságra, a mely a kuria és a közigazgatási bíróság tagjaiból s más jogszökből kizárólag csak e célra állítatnék össze, tehát magánfelek ügyeivel nem foglalkoznék s így legalább a közönség meg volna kímélhető attól az erkölcsi rossz hatástól, a mi a bíróságok pártatlanságába és függetlenségébe vetett hit megingását elkerülhetlenül követi.

Mindenesetre kívánatos, hogy e fontos kérdés, a mennyire a jelen viszonyok csak engedik, nem elhamarkodott, hanem higgadt, alapos és elfogulatlan megoldást nyerjen.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, április 15.

Tegnapi szorgalmának ma élvezeti gyümölcset a képviselőház. Sovány tartalmát a napirendnek csupán — kérvények képezik. Ezt a sovány programot *Rakovszky* István megszerzi ugyan egy interpellációval, de azért így se tolong valami túlságos érdeklődéssel befelé a törvényhozó gyűlekezett és *Daniel* Gábornak szinte belefáradhatnak az ujjai a csengettyűgombok nyomásába, a míg be tud harangozni egy »határozatképességnyi« parlamentet.

A kilenczedik sorjegyék maradékát *Köszeghy* Sándor referálta. Hozzászólására senki se jelentkezett; csak a mikor a referens lejött az emelvényről, hogy helyét a tizedik sorjegyék előadójának, *Molnár* Bélának adja át, — pattant föl *Molnár* apát:

volna. Krisztus jobban hozzánk tartozik, mint bárhová s azért adtunk neki díszhelyet a »Maison du Peuple«-ben.

Várkonyi pöre. A nyiregházi törvény-szék *Várkonyit 6 havi fogságra ítélte*, melybe a két havi vizsgálati fogság idejét beszámították; ezenkívül 200 forint pénzbírságban és az összes költségekben marasztalták el. Az ügyész és a vádlott főlebbezést jelentett be.

Borhamisítás marhavérrel. Nem mindennapi módon üzte a borhamisítást Nagyváradon egy Sangiorgio Leonardo nevű bodegatulajdonos. A derek olasz roppant potom áron árult vörös bort, nagy boszuságára versenytársainak, de gyanujára a rendőrségnek is, a mely azután — mint onnan írják — vizsgálatot tartott a bodegában. A vizsgálat meglepő eredménnyel járt. Kiderült, hogy Sangiorgio Leonardo azért adta oly olcsón a bort, mert — marhavérrel hamisított italt adott el tüzes olasz bor helyett. Találtak is nála 8 liter marhavért, a miből azonban már nem lesz módja bort csinálni, mert a vért elkobozták, boraiból pedig a vegyintézetnek küldtek mintát.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi játékvend:

Kedd: A Gyurkovics lányok. (b. 177. sz.)
Szerda: Tanqueray 2 ik felesége (Szünet. 20.)
Csütörtök: Tanqueray 2-ik felesége. (b. 178. sz.)
Péntek: Carmen. (b. 179. sz.)
Szombat: A Gyurkovics lányok. (b. 180. sz.)
Vasárnap délután: Himly dalai.
este: A gyimesi vadvirág.
(Szünet. 21. sz.)

Hétfő: Petőfi-társaság előadása.
(Szünet. 22. sz.)

Kedd: A Gyurkovics lányok. (b. 181. sz.)
Szerda: A baba. (b. 182. sz.)
Csütörtök: Az egér. (b. 183. sz.)
Péntek: Bánk bán IV. felv. Hangverseny.
Pajkos diákok. (Szünet. 23. sz.)
Szombat: A gesák. (b. 184. sz.)
Vasárnap: A Gyurkovics lányok. (Szünet. 24. sz. Utolsó előadás.)

Egy honvéd története.

— Népdráma 5 felvonásban. Irta: *Éjszaki* Károly. Először adták április 15-én. —

A színházi közönség konzervatívjei, a kik az irodalomban is előbbre helyezik a régi bort, azt hisszük, sokáig kellemesen fognak visszaemlékezni a kolozsvári színpad legújabb premiérére.

Az érdekes bemutató előzményei történelmi időkben játszódtak le. Nem kevesebb, mint huszonöt esztendő előtt. A 60-as években ugyanis *Éjszaki* Károly magyar író, a Petőfi-társaság megalapítója s a *Cydoni alma*, *A szerelemföltés iskolája*, *Egy lengyel követ Budán* és több jól sikerült műsor-darab szerzője, *A bús legény* cizmen öt felvonásos szindarabot nyújtott be a budapesti nemzeti színházhoz. Az ellogadott darabot azonban a francia bohózatok, melyek már akkor kedves csemegéi voltak a közönségnek s a műtészeknek nem engedték műsorra jutni. A népdráma ezzel a szerző fiókjába került, a honnan most, negyedszázad multával *Egy honvéd története* cím alatt vonult a kolozsvári színház deszkáira.

A legény, a ki e szerint öt évvel tovább búslult a drámaíró kéziratai között, mint a Robert Planquette operett-hőse a kék hegyek mélyén, a darab folyamán részt vesz a szabadságharcban, Világos után fogságba kerül, majd kiharcolják a Lombard csatáért, a honnan végül hazatér és oltárhoz vezető háboru előtti hevüléseinek első, édes, állandó eszményképét.

Ennek a viszontagságos regénynek elasztikus keretein belül egy csomó ügyesen karakterizált alakkal mozgatja a szerző az 5. felvonás távol partjai felé a drama mély járásu hajóját. Az író,

a ki a cselekvény szövetébe egy darab korrajzot is beleszött, a mellékjelenetekben itt-ott bogot köt az események gördülő fonálára: a drámaíró lelkében felülkerekedik a novellista, a ki szélesen kidolgozott epizódokkal rekonstruálja annak a félig elfelejtett, szerencsétlen kornak elégikus hangulatát.

A szerző, a ki nem a márcziusi ódákban s a Verő György alkalmi alkotásából tanulta megismerni a magyar történelem e véres, sötét tejezeit, hanem közvetlen részese volt a dicsőséges nemzeti tragédiának, melyből Petőfi legszebb versei és Jókai legmaradandóbb regényei fakadtak: a szomorú emlékeztől áthévült lelkének egész erejét és szívének gazdag melegét öntötte a dráma lüktető jeleneteibe, melyek főleg a *Fáy Szeréna* (Zsuzska) és E. Kovács Gyula (Márvány Andor) ambiciózus, művészi kidolgozásában mind a premier, mind a második előadás alkalmával megtalálták a közönség szívéhez vezető utat.

A két nagy művész tudásának és érzéseinek friss, hatalmas erejével játszta meg a dráma vezető szerepeit s különösen a 3. és 4. felvonás főjeleneteiben érték el intenzív hatást.

A mellékszereplők közül *Vendrei* és *Nyárai* váltak ki értékes, ügyesen keresztülviitt alakításokkal. Az előbbi egy cserepár-tiszt pompás figuráját mutatta be, az utóbbi egy német származásu magyar fiu kedves tréfiát játszta igazi talentumra valló meleg, ragyogó kedélylyel. Sajnálattal kell konstatálnunk, hogy a rendezés kezdetlegességei semmiféle tekintetben nem váltak előnyére az új darabnak. A szabadságharcból hazatérő honvédek, a kiket időközben bosoroztak az osztrák seregbe s így az osztrák-olasz hadjáratot is végigküzdötték, a 49 es események tizenötödik évtordulóján ugyanabban a ruhában léptek a színre, mint ifjúkori ábrándjaik rég elmúlt, boldog idején... Azt hisszük, nem túlozunk abban a föltevésünkben, hogy a jóízlés mellőzött génuszra erre a különös fölfedezésre könyes szemekkel takarta el megbotráncokozott arcának pirulását...

E tragikus felületességek mellett is a mi fiatal szívü, derek, öreg írónk *történelmi körképét* tüntetőn rokonszenves fogadtatásban részesítette a közönség, mely mindkét este sűrűn foglalta el a parterret és páholyokat. A siker méltó volt a magyar színpad egykor ünnepele drámaírójához. Felvonások végén viharos, meg-megújuló tapsok hívták a szereplőket s a szerzőt, a ki egyik középpályából köszönte meg a közönség percekig tartó ovációit.

Tg.

Lánczy Ilka, a budapesti Vígsház elsőrendű művésznője szerdán és csütörtökön fog vendégzerepelni Kolozsvárt. E két estén kerül bemutatásra *Tanqueray második felesége*, Pinero hatásos színműve. Részt vesz az elsőrendű drámai személyzet majdnem teljes számmal az előadásban, melyet szerdán béreltszűnetben adnak és csütörtökön béreltolyamban megismételnek.

Margó Zelma, a kolozsvári színház volt énekesnője októbertől kezdve a Magyar Színház tagja lesz. *Margó Zelma* az igazgatóság eddigi terve szerint a *Hölgyeszlóalj*-ban fog a budapesti közönségnek bemutatkozni.

Segesvári színészet. *Monory* Sándor szintársulata napok óta játszik érdeklődés mellett Segesvárt. Közlebből a *Kuktakisasszony*, a *Gésák*, *Az örök mátkája* s *A végrehajító* című darabokat mutatta be a társulat, melynek jobb erői *Krémer*, a *Monory-pár*, *Vetési* és *Molnár* Vilma.

TÁVIRATOK.

(A „Magyar Polgár” eredeti távirata.)

Az országházból.

Budapest, ápr. 17. A képviselőház ma rövid ülést tartott, melyen több kisebb törvényjavaslatot tárgyalt le a helyi érdekű vasutakról.

Ülés végén *Hegedűs* Sándor miniszter válaszolt *Kálmán* Károly egy interpellációjára, melyet *Kálmán* a nyirbatori vásár ügyében intézett a miniszterhez.

Lukács László Bécsben.

Bécs, ápr. 17. *Lukács* László pénzügyminiszter ma ide érkezett és a délelőtt hosszas ideig tanácskozott az osztrák pénzügyminiszterrel.

A sah fia Bécsben.

Bécs, ápr. 17. A persa sah fia ma a Rivieráról *Bécsbe* érkezett.

A pápa.

Róma, ápr. 16. A pápa ma jelen volt az ünnepi misén, a melyet koronázásának évtordulója alkalmából a Szent Péter templomban tartottak. Már reggeli nyolcz óra óta nagy sokaság, köztük sok idegen özönlött a bazilikába. A Szent Péter-téren a rend fönntartásáról olasz csapatok gondoskodtak. Az ünnepi szertartás délelőtt 10 óra 35 perczkor kezdődött a prelátságok, püspökök és bibornokok bevonulásával, kik gyalog mentek a pápa előtt, a kit a belső léposón gyaloghintón hoztak le a szentségek kápolnájába, honnan püspöki ornatusban, a ciarával a fején, a szedián menyezet alatt ülve vitték a templom nagy hajójába, a hol áldást osztott. A jelenvoltak a pápát meleg ovációkban részesítették, a melyek elvegyültek az egyházi kar énekeibe. Az ovációk folyton tartottak, míg a pápa a trónhoz ért, a mely a bazilika hátsó részében, a bibornokok ülései közepette volt fölállítva. Ő szentsége helyet foglalt a trónon, mire Mazzella bibornok ünnepi misét celebrált. A mise után a pápa nagy áldást osztott, mire megújuló lelkesült ovációk között déli 12 óra 35 perczkor a szentségek kápolnáján keresztül visszatért lakosztályába. Az ünnepen jelen volt a diplomáciai kar, a patriciátus és számos előkelőség. Rendzavarás sehol sem történt. A pápa épp oly jó színben van, mint be-tetsége előtt volt. Az ovációk, a melyekben részesült, láthatólag megörvendeztettek.

Ismét sztrájk Belgiumban.

Brüsszel, ápr. 17. A belgiumi bányamunkások ismét sztrájkra készülnek. *Charleroi*-ban ugyanis a munkások egylete elhatározta, hogy holnap a környék összes községbányáiban proklamálják az általános sztrájkot.

A munkások 20%-os béremelést kívánnak.

Vő-keresés.

Daniel Richetól.

— És miért ne mennél te férjhez?
— Nincsen hozományom.
— Nincs hozományod?! — kiáltott fel méltatlankodva Lannier asszony. — Ilyen feleletet mersz te adni anyádnak!
— És hadonázva a vasfogóval, melylyel a tüzet akarta megpiszkálni, tovább folytatta:
— És a te zemeid, melyek pompások... és a te termeted, mely szoborszerű, nem ho-

Birtokrendezési hirdetmény.

Sz. 3817-899.
nrh.

Hirdetmény.

343 1-3

Közírá teszem, hogy **Megykerék** község határának általános tagosítási ügyében az előmunkálatok megkezdésére s jelszen, az érdek-csoportok megalakítása, az érdekelt felek képviseletének rendezése, a működő mérnök és a bizalmi férfiaknak megválasztása, díjaik megállapítása és a költségelőrányszat elkészítése végett **1899. évi május hó 3-ik napjának d. e. 9 órájára** Megykerék községébe, a község házához tárgyalást tűztem ki, melyre az érdekelt feleket azzal idézem meg, miszerint kimaradának az elrendelt hivatalos eljárás teljesítését nem akadályozandja.

Egyszersmind felszólítom a birtokrendezési mérnököket, hogy azok, kik ezen ügyben a működő mérnöki teendőket elvállalni szándékoznak, ajánlataikat a szerződési pontozatok előterjesztése mellett hozzám vagy az érdekelt felekhez a határnap előtt köldjék be.

E végből tudatom, hogy a határ ösztörülete 1462 kat. hold 1053 négyyszög-öl, melyből szántó föld 859 kat. hold 145 négyyszög-öl, kert 36 kat. hold 1024 négyyszög-öl, rét 261 kat. hold 1537 négyyszög-öl, szőlő 11 kat. hold 907 négyyszög-öl, legelő 210 kat. hold 688 négyyszög-öl, erdő 24 kat. hold 1597 négyyszög-öl, földadó alá nem eső terület 57 kat. hold 1555 négyyszög-öl.

Gyulafehérvárt, 1899. évi április hó 12-én.

A gyulafehérvári kir. törvényszék nevélen:

BARTHA GYÖZÖ,
kik. elj. kir. törv. bíró.

Brassóvármegye főispánja.

Sz. 281-899.

342 1-1

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatomra bízott Brassóvármegyében elhalalozás, illetve nyugdíjazás folytán üresedésbe jött **felvidéki járási főszolgabírói és árvaszéki ülnöki állás** betöltendő lévén, azokra, valamint az esetleg megürülendő többi állásokra ezennel pályázatot nyitok.

A felvidéki járás **főszolgabírói** évi javadalmazása **1090 forint** fizetés, **200 forint** lakbér és **200 forint** utazási átalány.

Az **árvaszéki ülnök** évi fizetése **1090 forint**, lakbér **200 forint**.

Felhívom mindazokat, kik ezen állásokra pályázni óhajtanak, hogy az 1883. évi I. t. cikkben meghatározott minősítvényüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám közvetlenül **f. évi április hó 27-éig** nyújtsák be. Brassó, 1899. április hó 12-én.

MAURER MIHÁLY s. k.,
főispán.

Kolozsvármegye és Kolozsvár sz. kir. városj főispánjától.

Sz. 378-1899.

339 2-3

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatomra bízott Kolozsvár sz. kir. város törvényhatóságánál végkielégítés folytán megürült II-odosztályú irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek. Felhívom ennél fogva mindazokat, a kik ezen évi 500 forint fizetés és 120 forint lakbérrel javadalmazott s választás után betöltendő állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 19. §-ában előírt minősítést, valamint eddigi szolgálataikat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérésüket hozzám **f. hó 28-ig** annival is inkább adják be, mert a később érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Kolozsvárt, 1899. ápril hó 10-én.

Gróf BÉLDI ÁKOS s. k.,
főispán.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy **14 év óta fennálló Tomán és Bányai szobafestő és mázoló cég** — társam Bányai Béla elhalalozása folytán megszűnven —

szobafestő és mázoló üzletet

ezután

a saját nevem alatt fogom vezetni.

Igyekezni fogok, hogy mint eddig, úgy a helybeli, mind a vidéki közönségnek kívánsága, igénye szerint eleget tegyek. Gyári összeköttetésem folytán az anyagokat is mérsékelt árban kapva, a teljesítendő munkában bárkivel **olcsóságban versenyezhetek**.

Ujjonnan érkezett mintáim pedig olyanok, a melyeket Kolozsvárt még senki sem állított elő. Az eddigi cég iránt tanusított pártfogását a nagyérdemű közönségtől magam részére ezután is kérve, maradok teljes tisztelettel Kolozsvárt, 1899. március hó.

272 8-10

Tomán Béla,

szobafestő és mázoló
különostor-utca 26. sz.11187-899. szám.
tan.

338 2-2

Hirdetés.

Kolozsvár sz. kir. város a nagy-utcái vámházában levő bolthelyiséget, a hozzátartozó két szobával, konyhával és mellékhelyiségeivel 1899. május 1-től 1901. október 1-ig terjedő időre bérbé adja s e végből szóbeli és írásbeli versenytárgyalást tart **e hó 20-án d. e. 10 óra-kora** városház nagytermében.

Az írásbeli ajánlatok a szóbeli tárgyalás megkezdése előtt az árverelő bizottsághoz nyújtandók be. Kikiáltási ár 450 forint, melynek 10%-át az árverezni szándékozóknak a versenytárgyalást tartó bizottsághoz letenni tartoznak.

A bérleti feltételek Fekete Nagy Béla tanácsos ur irodájában (városház 7. sz.) megtekinthetők.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsának 1899. évi ápril hó 12-én tartott üléséből.

SZVACSINA GÉZA s. k.,
polgármester.

10 frt napi kereset!!

Tisztességes egyének, kik egy **uj, könnyen bevezethető cikk eladásával foglalkozni akarnak**, forduljanak személyesen vagy levélileg az

„AEOL“ erdélyi raktárához

Kolozsvár, főtér 34. sz.

Ezennel van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint

mosó-intézet főüzletem

Jókai-utca 17. sz. alatt

tökéletes fentartása mellett,

sétatér-utca 3. sz. alatt

a t. közönség kényelmére

FIÓK-ÜZLETET

nyitottam.

Mind a két üzletemben főtörekvésem oda lesz irányítva, hogy jutányos és szép munka által a n. é. közönség bizalmát továbbra is kiérdemeljem.

Tisztító csipkét, függőnyt, inget, gallért, kézelőt, menyasszonyi kelengyét és mindenemű házi ruhát legjobban és leggyorsabban, a legkíméletesebb kezelés mellett, a legártalmatlanabb anyagok vegyítésével, jutányos áron. **A vasalás tűkőrfényességű.**

Különös figyelmébe ajánlom intézetemet a vidéki nagyérdemű közönségnek oly helyen, a hol ilyféle tisztító-intézet nincs. **A szétküldés naponta eszközöltetik**, csomagolásnál csak az önköltség számmittatik.

Bármily mennyiség 4-5 nap alatt tisztítva visszaküldetik.

A n. é. közönség szives pártfogásába magamat ajánlván, kitünő tisztelettel

321 4-6

Rónay Jánosné.

Fő-üzlet:

Jókai-utca 17. szám.

Fiók-üzlet:

Sétatér-utca 3. szám.

A Kastner & Öhler cég
Posttő-osztálya Grácban

ajánlja

steieri és tiroli lodeneit

135-140 cm. szélességben 135, 215, 240, 360 krért méterét. Ezek a fajták kipróbált jószágok és különösen alkalmasak **praktikus és elegáns öltözetekre.**

Fekete és kék kamgar szövetek és cheviotok kitünő minőségben 2 trtól feljebb.

Divatszövetek, livré-, kocsli- és másféle posztók a legjobb minőségben. 303 5-18

Minták ingyen és bérmentve.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek
továbbá járgány-cséplőgépek, löher-cséplők, tisztító-rosták, aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

2½, egész 12 lóerőig, szálmakazalozók, konkolyozók, kaszáló- és konkolyozók, kaszáló- és konkolyozók.

„Columbia-Drill“
legjobb sorvetőgépek, szeeskaavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, öröl-malmok, egytetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzék kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

a legolcsóbb árban felvállaltatnak
 e lap kiadóhivatalában.
 HIRDETÉSEK